REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nacht., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 32 | Brașov, Duminecă 10/23 Februarie | 1908.

## Acuzările lui Lengyel.

Ziua de ieri, în care camera a ținut ședință, a fost ziua lui Zoltan Lengyel. Acest deputat binecunoscut de când cu afacerea Polonyi, contra căruia a agitat atât de mult, până când l'a constrâns să iasă din guvern, a ajuns azi leaderul opozițiunei maghiare. I-a succes în împrejurările actuali să se ridice chiar peste nivelul soților săi independiști, ținând o filipică foarte piparată, în care a acuzat direct și categoric pe cei dela guvern, că au trădat principiile independiste dela 1848.

Adversarii lui spun că a ținut o vorbire de obstrucțiune și umblă să bagateliseze atitudinea sa energică și conștie, prin care a ajuns deja ca și în politică să se ilustreze câștigând pe zi ce merge mai mulți aderenți între conaționalii săi radicali.

In discursul său de eri a formulat punctele de acuzațiune în contra guvernului, vorbind despre motivele ce l'au condus pe acesta la pasul revizuirei, despre înșelăciunea cu Croații, despre înșelăciunea cu reforma electorală, despre corupțiunea de astăzi în legătură cu clotura intenționată, despre atitudinea schimbată a lui Andrassy, a președintelui camerei Justh și a lui Apponyi. A riduculizat decorarea lui Kossuth și în fine, ca să completeze capetele de acuzați, a desidenților și a estremilor, a afirmat că revizuirea regulamentului camerei a fost dictată guvernului din Viena, de unde se înțelege, — vin „toate relele“.

A avut Lengyel de altfel mult succes cu unele observări sarcastice cari au nimerit cuiul 'în cap. Așa a zis deja pe la începutul vorbirei sale: „Dacă este adevărat ce spune Apponyi, că adecă regulamentului camerei trebue înăsprit, atunci a fost adevărat, că și înainte cu cinci ani trebuia înăsprit. Atunci a avut dreptate și contele Stefan Tisza...“

Ori nu-i așa? Guvernul și cu ceata lui aduc însă ca pretecst pe Croați. Lengyel întreabă: „Cum stăm cu Croații d-le ministru-președinte? Unde sunt? Când se întorc? Guvernul nu pune nici contra-candidați, și să mai vestește că tocmai acum se pregătește un nou pact cu Croația.“

Și acum Lengyel, bine știind că mai avea să răspundă la unul din motive și pretecste, aduse în vorbă și pe naționaliști. El zise ironic: „Din cauza naționaliștilor nu e de lipsă a se înăspri regulamentul camerei, pe câtă vreme vom avea prezidenți așa de energici...“

N'a rămas dator Lengyel din partea-i cu lămurirea cestiunei: De ce e de lipsă revizuirea? E de lipsă, zise el, fiindcă Viena stărue neapărat și grabnic să se urce contingentul recruților și în genere să se urce sarcinele militare. De aceea partidul independist ar trebui să se gândească, că nu-i nicidecum admisibil să se voteze acele sarcini, până ce nu se vor lua în considerație postulatele naționale maghiare. Așadară, fără garanță, în chestiunile militare partidul nu poate face revizuirea regulamentului camerei. A arătat apoi dearândul că politica ce o face guvernul cu Croații e în doi peri, că pe sub mână pactează cu ei, ear pe față strigă că-s primejdioși. In ce privește reforma electorală înșelăciunea e și mai mare când se pretinde că și pentru asigurarea acestei reforme ar fi de lipsă revizuirea regulamentului. Reforma electorală, zise Lengyel, ori va fi bună ori nu. Dacă e rea, atunci nu se poate da împuternicire prealabilă pentru ea prin revizuirea regulamentului, dacă e bună, atunci față cu 20—30 de deputați se poate face și în constelația de azi, dar se cere camerei o poliță în *bianco* fără ca să se știe cu ce o vor umplea. Nu poate fi admisibilă garantarea absolutismului majorității. Nu e îndreptățit acest guvern, și nu e îndreptățită acuastă majoritate să inițieze revizuirea regulamentului camerei.

Trecând la miniștrii în parte, ia la refec pe Andrassy, Apponyi și Kossuth, zicând că toți trei se contrazic, căci odinioară ei au fost cei mai înfocați contrari ai revizuirei. Pe Kossuth l'a criticat îndeosebi, că vorbește una și face alta. L'a atacat firește din punctul de vedere radical și pentru ordinul Leopoldin, ce i-s'a dat, zicând: Pân' ce Kossuth cu ai săi au știut că e vorba numai de decorație, nu s'au sfiit a publica în foile semioficioase, că Francisc Kossuth va primi ordinul Leopoldin. De când însă ziarul lui Lengyel, „A Nap“, a dat la lumina că de decorație să mai ține și un costum cu pantaloni până la genunchi și cu frac roșu, de atunci nu mai vorbesc nimic de ordinul Leopoldin. Concluziunea a fost: „Dacă și pe fiul lui Ludovic Kossuth îl pot face consilier intim și-i pot da decorațiuni, atunci nu ne mai putem încrede nici în el. N'avem opiniune publică, guvernul falsifică totul. Trebue să știe țara ce se petrece aici.“

Va ști și nu va ști. Ispita este mare și nici odată massele n'au fost înșelate mai mult ca astăzi cu vorbe, fraze și promisiuni goale. Nici-odată n'au fost vremuri mai bune pentru a se pune în aplicare „planurile ascunse ale Vienei“.

„Și 48-iștii“, încheie Lengyel, „caută a face acum toate pe voie Vienei, ei dau tot, dar amară le va fi decepțiunea!“

Lengyel o zice și o crede. Vom vedea câți dintre independiști vor crede ca și el!

---

**Ministrul de războiu Schönaich despre limba de regiment.** In ședința de eri a delegațiunei austriace ministrul comun de războiu a făcut următoarele declarațiuni cu privire la limba de regiment: »Despre limba de regiment se face tot-deauna amintire în senzul, că administrația de războiu urmărește scopul *de-a octroa soldaților o limbă oareșcare. Aceasta e cu totul fals.* Nu este nicăiri prescris nici nu se întâmplă nicăiri, ca limba folosită într'un regiment ca limbă de regiment, să fie obligată și pentru soldații, cari aparțin unei alte naționalități.«

Ministrul de războiu a mai accentuat că în ce privește limba de comandă și de serviciu nu s'a făcut nici o concesiune și a declarat că până când va ocupa postul său, *nu se va întâmpla nimic, ce ar »putea distruge unitatea și capabilitatea de luptă a armatei și marinei«.*

---

**Cestiunea revisuirei regulamentului.** In raportul nostru de eri privitor la ședința dietei din 20 Februarie n., s'a strecurat o eroare zicându-se că dep. *Lengyel a pledat pentru propunerea* președintelui Justh, adecă ca revizuirea regulamentului să se pună la ordinea zilei. Cetind astăzi protocolul stenografic al dietei constatăm, că dep. Lengyel a arătat că propunerea lui Justh stă *în contrazicere cu dispozițiile regulamentului* în vigoare și a cerut să se desbată mai întâi proiectele de legi presentate de deputați, căci până când nu se va decide asupra acestora, nu poate fi pusă la ordinea zilei revisuirea regulamentului. Declarațiunile puse în raportul nostru de eri în gura dep. Lengyel, le-a făcut prim-ministrul *Wekerle*, care a pledat pentru propunerea președintelui Justh.

**Anglia și relațiile austro-ruse.** Ziarul engles »Times« vorbind despre comunicatul ziarului »Rossija«, zice: Dacă bunele relațiuni, cari există actualmente între Rusia și Anglia, ne-ar pune în stare de a depărta toate dificultățile, cari sunt între Rusia și vechea noastră amică Austro-Ungaria, aceasta s'ar datori în mod particular tratatului anglo-rus privitor la Asia.

**In ședința de eri a senatului român** ministrul de interne I. C. Brătianu a depus proiectul de lege relativ la modificarea legei pentru *organizarea comunelor rurale.* Proiectul a fost trimis în studiul secțiunilor.

**Chestia mobilizărei și concentrărei de trupe rusești.** Agenția »Westnic« spune că este autorizată a declara că sunt cu totul falșe știrile despre mobilizarea oare-cărora detașamente de către Rusia sau de transportarea de trupe spre sud și despre concentrarea trupelor în Caucaz (Transcaucasia). Ambasadorul turc dela Petersburg a declarat d-lui Isvolski, că Turcia a luat numai măsuri de asigurare a graniței turco-persană din cauza agitațiunei Curzilor și

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

## Naționalitățile din Ungaria în lumina istoriei.

Primim dela cunoscutul și distinsul profesor de istorie din Praga Dr. I. L. Pic, un articol, care poartă titlul de mai sus și a fost publicat în „Union“. Interesantul articol, care se ocupă de naționalitățile din Ungaria, este de următorul cuprins:

»Prin afacerea de onoare Björnson-Apponyi, s'a atras atențiunea Europei asupra stărei asuprite ne mai pomenită în istorie a naționalităților din Ungaria. Brutalitatea asuprirei e scuzată din partea ungurească prin ideea de stat maghiar și să ne fie permis să ridicăm vălul de pe constituția ungurească ce a eșit din revoluția dela 1848.

Cu pompă și fanfară s'au serbat în 1896 o mie de ani dela ocuparea țărei acesteia și pe fiecare stâncă mai însemnată s'a ridicat câte o statuă a cuceritorului Arpad spre vecinică pomenire.

Venirea Maghiarilor la Dunărea de mijloc e un eveniment istoric important și trebue să zăbovim puțin aici. După mărturia limbei, Maghiarii aparțin grupei de popoare finice de ost ale Iugrei, cu toate acestea trebue că 'n patria lor străveche au locuit la granița popoarelor turcești și după dovezile linquistice au învățat dela acestia creșterea vitelor și viața nomadă! Impinși rând pe rând de Pecenegi spre vest trebue că în anul 835 au trecut pe la cotitura râului Volga, venind din Asia, căci în anul acesta zidește architectul grecesc Petronas pentru Cazari la această cotitură, pe unde se află astăzi Caricyn, o fortăreață din var și cărămidă împotriva năvălirilor Pecenegilor turci.

Spre vest dela cotitura Donului, la granița de nord a imperiului Cazarilor de pe atunci pe stepa dintre Don și Dnipru a fost noua patrie a Ungurilor, numită de Constantin Porfirogenetul *Lebedios*, până ce Pecenegii împinși de Uți sau de Cumani năvăliră peste Volga și siliră pe Maghiari să plece spre vest peste Dnipru, pe care eveniment cronicarul Regino îl pune pe la anul 889. Impăratul născut în purpură ne povestește, că Maghiarii în patria lor cea nouă, pe care el o numește Atelcuzu, erau uniți cu trei seminții cazare (isvoarele maghiare numesc 7 seminții cazare) ear geograful arab Idu Dasta povestește că vara locuiau în corturi pe locuri de pășune, iar iarna pescuiau pe țărmurile râurilor; și în războiu porneau câte 20 mii de oameni.

Nici în patria cea nouă Maghiarii nu rămaseră multă vreme; în anul al 3-lea de domnie al împăratului Leone al VI-lea (889) comercianții bulgari fură opriți să meargă la Constantinopol pentru afaceri comerciale, ear urmarea fu un răsboi cu Bulgarii, în care răsboi Țarul bulgăresc Simeon pustii amar Macedonia. Atunci trimise împăratul Nicetas Scleros la Maghiarii de lângă Dunăre, să-i câștige pentr'un războiu împotriva Bulgarilor, ear după ce ei să 'nvoiră trimise o flotă la Dunăre, pe care Maghiarii trecură Dunărea pentru ca să-i atace pe Bulgari în spate până ce o armată grecească îi ataca din față (890).

Simeon se afla pe atunci cu armata în Balcani și se 'ntoarse împotriva Ungurilor, nu le putu însă face nimica, fiindcă Grecii îi trecură cu jafuri bogate pe țărmurul nordic al Dunării, unde Grecii cumpără dela Unguri prisonierii bulgari. Exemplul grecesc găsi imitatori. Țarul Simeon pactă (891) cu Pecenegii ca să-i atace împreună pe Maghiari, ear regele Arnulf câștigă pe Maghiari, pentru-ca să atace din spate marele imperiu morav, când ar înainta armata Francilor de cele dela Dunăre! In timp ce la 892 Maghiarii năvăliră în imperiul morav, dar fură încunjurați de Svatopluc și liberați, numai cu ajutorul Francilor năvălesc Pecenegii în țara lor dintre Dnipru și gurile Dunărei, omoară populația maghiară rămasă 'n urmă, le răpesc turmele și rămân în țară, așa încât Maghiarii întorși din războiul morav sunt siliți să-și caute altă țară. In anul morții lui Svatopluc (894) apar ei pentru prima dată pe la Dunărea de mijloc în Panonia; în Panonia de sud fu instalat la 896 sub protectoratul Francilor principele slav Braclav ear imperiul cel mare morav rămase și mai departe în ființă la nordul Dunărei sub Mojmir. De acum încep năvălirile de jăfuiri ale Maghiarilor spre vest, dar încă pe vremea împăratului Constantin Porfirogenetul (959) nimic nu-i putea îndupleca pe Maghiari să 'nceapă războiu împotriva Pecenegilor; atât de mare era frica ce o aveau de ei. Aceasta este istoria venirei lui Arpád și a »ocupărei patriei«.

Dar nici urmările ocupărei patriei n'au fost prea dezastruoase... Titlul de rege maghiar se bazează pe bula papei Silvestru II-a (1000). Regatul nou nu avea nici pe departe întinderea de astăzi cu toate cuceririle de 100 de ani. Incă înainte de ce Sfântul Stefan ajunse rege îi învinge pe principele din Sümegh Kupan (*Cupan ducem*) încorporând principatul acesta, în care domnise și tatăl lui Kupan, Zirind, și unde — înflorise principatul din Panonia sub Pribina, Kocel și Braclov. Războiul acesta e considerat de obiceiu ca lupta creștinismului împotriva păgânizmului ma-

a adăugat că Turcia continuă a fi inspirată de sentimentele cele mai amicale cătră Rusia. Agenția »Westnic« conchide zicând că presupunerile despre o eventuală întâlnire a armatei turce cu cea rusă sunt deci o desmințire cu claritate suficientă.

---

**Vizita unui diplomat grec în România.** Ziarului »Poll. Corr.« i-se comunică din Atena cu privire la discuția ce a avut loc în camera grecească asupra călătoriei ambasadorului grec la Berlin Rangabe în România. Deputatul Dragumis, a interpelat în cameră asupra acestei călătorii relevând svonurile ce circulă că vizita ambasadorului Rangabe în România ar fi în legătură cu raporturile diplomatice cu această țară.

Ministrul de externe Skuzes a răspuns, că Rangabe, care nu mai uase concediu de 3 ani, a voit să se folosească de un concediu de 2 luni pentru a-și vizita fiica la Galați. Nici Rangabe, nici alt diplomat n'a tratat cu România pentru reluarea raporturilor diplomatice.

Șeful opoziției Rallis a întrebat cum e posibil ca un diplomat experimentat ca Rangabe, care cunoaște perfect uzurile diplomatice să viziteze, fie chiar în interese familiare, o țară cu care raporturile diplomatice sunt rupte.

---

## Condamnări și alte persecuțiuni.

Aproape nu trece zi, în care să nu fim nevoiți a înregistra cu duiumul pedepse și alte condamnări politice.

Alaltăeri curia reg. a luat în desbatere recursul de nulitate înaintat de redactorul responsabil al ziarului »*Lupta*« Vasile *Macrea* contra pedepsei *de 8 luni închisoare de stat și 800 cor. amendă*, dictată de curtea cu jurați din Budapesta pentru un articol, în care se combătea proiectul lui Apponyi. Curia, după o scurtă deliberare, a *respins* recursul și astfel d-l Macrea va deveni în curând oaspele Seghedinului sau Vațului.

*

In aceeași ședință Curia a *respins* și recursul de nulitate al socialistului *Koppner* Armin din Timișoara, care fusese condamnat la *2 luni închisoare și 100 cor amendă* pentrucă scrisese un articol în contra legii servitorilor.

*

Senatul de acuză al tribunalului din Rosenberg, s'a ocupat Marți cu procesul *arestaților din Cernova*. Senatul de acuză a primit excepțiile apărătorului și față de toți acuzații a fost sistată procedura în ce privește furtul din biserică și preamărirea »delictului«. In ce privește acuza de violență împotriva autorităților însă, a fost susținută acuza față de toți acuzații în număr de 63. Pertractarea finală s'a fixat pe ziua de 2 Martie n.

*

Cu prilejul jubileului de 25 de ani de preoție al protopopului A. Ghidiu din Caransebeș, poporul român din Caransebeș aranjase o serată muzicală, la care s'au cântat *mai multe cântece românești*. Procuratura a pornit pentru aceste cântări »agitatorice« proces împotriva lui Achim Alionte și 7 soți. Tribunalul din Caransebeș i-a achitat pe toți, dar curtea de apel (tabla din Timișoara) i-a condamnat pe toți la 14 zile închisoare și 20 coroane amendă. Curtea de casație în ședința sa de Joi i-a *achitat* pe toți 8 acuzații. Ce minune!

---

## Desbaterea proiectului casei rurale

**Din Camera română.**

In continuarea desbaterei în ședința de Mercuri a luat cuvântul deputatul C. *Stere*. Oratorul își introduce discursul său prin aceea că arată că în toată Europa sunt la ordinea zilei cestiuni sociale arzătoare; că Austria conservatoare a introdus votul universal, că ministrul de interne al Rusiei Stolypin, asupra regimului agrar, vorbește nu numai de intervenția statului ci chiar și de exproprierea silită, și apoi continuă:

După cum se vede, a trecut timpul când prevala teoria libertătei absolute în materie economică. Nu mi-e frică de cuvinte: revoluționar a fost Cavour, revoluționară a fost generația dela 1848; și dacă ar trebui să aleg între peire și revoluție, n'ași sta la îndoială! Sunt de acord cu d-l Carp, că administrația trebue reformată dar nu prin crearea de noi trepte de funcționari administrativi, ci prin controlul celor interesați. Pentru aceasta însă ar trebui schimbarea regimului electoral. (Apl.) La noi alegătorii conrup guvernele, și guvernele conrup pe alegătorii. In Anglia a existat corupție electorală până la introducerea sufragiului universal. Să-mi dați voie să termin fără conclusie.

*D l N. Filipescu*: D-l Stere a ținut un foarte frumos și documentat discurs și a deslănțuit toate elementele pasionante, care sunt legate de cestiunea agrară. D-l Stere a protestat în contra noastră invocând constituția, să ne dea voie ca și noi să protestăm contra spuselor sale tot în numele constituției.

Dacă am fost de acord cu guvernul, ca să resolve chestiunea islazurilor, nu mă pot opri de a protesta cu toată energia contra invinuirei că partidul conservator ar fi avut idei subversive.

D-l Stere a legat soarta țării noastre de reforma electorală și administrativă. Eu cred că admiterea votului universal ar fi periculoasă țării, noi neflind îndestul de pregătiți pentru viața politică.

Oratorul critică moravurile noastre politice și se ridică în contra programelor partidelor, cari de cele mai multe ori sunt lipsite de franchețâ, fiind făcute pentru necesitatea cauzei. Ne-ați dat pilde dela diferite țări, unde ați arătat binefacerile sufragiului universal. Ei, nu comparați țări cu o cultură și mai veche și mai întinsă, cu moravuri, cu tradiții, cu acel sentiment de a respecta ce e al altuia, cu țara noastră. Și în țările sud-americane e sufragiu universal, dar nu cred că cineva ar dori să ajungem în halul lor.

Avem nevoie de o reformă morală, care va veni târziu și administrației îi încumbă sarcina de a o executa.

Atacurile aduse de d-l Stere, proprietății le găsește nedrepte. D-l Filipescu spune că dreptul de proprietate la noi nu era de drept privat ci de drept public. Proprietatea mare nu se explică prin drepturi *ab antique* ci prin necesitatea ei. D-sa insistă că la guvern e o tendință socialistă foarte pronunțată.

D-l P. P. *Carp*. Mai cu seamă că socialismul e la guvern.

D. *Filipescu*: D. Stere v'a vorbit de revoluționarism și ne-a spus că nu e revoluționar. Eu ași dori să fiți revoluționari ca Garibaldi chiar, dar scopul acțiunei d-v. să fie ridicarea cât mai sus a patriei. Așa înțeles revoluționarismul ași fi partizanul d-v. cel mai devotat.

D. *Stere:* I-au act și vă mulțumesc.

D. *N. Filipescu:* La noi nu se ține în samă decât de pământul cultivabil; nu și de proprietatea pe care sunt clădiri, grădini, etc. Apoi la noi proprietatea mică fiind inalienabilă nu e grevată de nici o sarcină, pe când cea mare e grevată foarte mult. Mulți țărani după ce lucrează ogorul lor, lucrează și pe acela al marilor proprietari pentru a câștiga ceva bani, de aceea feriți-vă să desființați marea proprietate căci veți produce mari perturbații în economia noastră.

Nu uitați că opera de regenerare a țării noastre se datorește marei proprietăți. Marii proprietari erau aceia, cari și-au trimis copiii în străinătate, de unde s'au întors cu ideile liberale cari au folosit atât de mult României.

Ați fost nedrepți față de marea proprietate când ați spus că e egoistă. Nu vă citez decât așezămintele Eforiei, ca să vedeți ce eronați sunteți.

D. Delavrancea v'a spus câte sacrificii a făcut marea proprietate pentru țară. In contra art. 7 din constituție, care depreciază proprietățile, nu s'a ridicat nici un mare proprietar contra lui.

Ajungând la Cassa rurală cred că loturile ar trebui mărite și avansul de asemenea. Partidul liberal crede că dacă fixează un număr de hectare pentru țăran îi asigură fericirea. Eu nu admir această concepție după cum nu admir nici intervenționismul statului.

Analisează starea țăranului din Transilvania, pe care o găsește superioară stării țăranului în România. De ce această deosebire? Pentrucă acolo moralul sătenilor e mai ridicat, dorința de muncă e mai mare, administrația, deși vrășmașe, dar mai bună.

Iată ce ași dori să se facă pentru țăranii noștri.

Vom propune modificări la Cassa rurală și am convingerea că dacă le veți admite veți face o operă de ridicare a țăranului, și îl veți face fericit.

---

## ȘTIRILE ZILEI.

— 9 Februarie v.

**Intre comunele vrednice**, cari au urcat lefurile învățătorilor confesionali, înregistrăm pe ziua de azi pe următoarele trei: *Vidra de Sus* (tractul Câmpeni), *Bârsa* și *Bârzava*.

**Plecarea familiei regale române în Italia.** Ziarul »N. Fr. Presse« este informat că în cercurile curței din București se spune că perechea regală română o să plece în primăvară în Italia de miază-noapte. Regina ar fi stăruind să plece ca să fie Regele departe de grijile și treburile publice. Regele face să atârne plecarea de împrejurările politice. Totuși se poate spune cu siguranță că va pleca, deoarece Regele ține să viziteze pe Impăratul Fracisc Iosif cu prilejul aniversărei a 60-a suirei pe tron.

**Ministrul Apponyi și școalele secundare.** »Monitorul Oficial« de eri publică o ordonanță a ministrului Apponyi, adresată directorilor superior ai districtelor școlare, în care îi invită să convoace fiecare an sau la 2 ani odată pe toți directorii școalelor secundare, inclusive directorii școalelor secundare confensionale, la câte o conferință, în care să se desbată chestiuni, cari privesc învățământul secundar. Chestiunile, cari se vor desbate la aceste conferențe, se vor comunica la timp directorilor școalelor secundare, pentruca și respectivele corpuri profesorale să le poată lua în desbatere.

**Universitate română în Cernăuț.** Cetim în »N. Fr. Presse« de azi: Ascultătorii români dela Universitatea și dela toate școalele superioare din Viena au ținut Miercuri o mare adunare, care a fost foarte bine cercetată și la care dintre deputații bucovineni a luat parte Dr. Onciul. In numeroasele vorbiri s'a accentuat înainte de toate, că este neapărat de lipsă grabnica *înființare a unei facultăți juridice cu limba de propunere română*, mai departe s'a pretins de urgență o *catedră pentru istoria română la facultatea filosofică dela Universitatea din Cernăuț*. Adunarea a luat o resoluție, în care studenții academici români din Viena reclamă realizarea justelor postulate naționale culturale române și roagă pe deputații români bucovineni să se întrepună pentru aceasta realizare.

**Serbările din Cluj.** Fiind recercați din mai multe părți, dăm publicului ce se pregătește să ia parte cu multă dragoste la serbările noastre următoarele deslușiri:

Teatrul se va aranja cu concursul d-lui și a d-nei Bârsan; în cazul acela însă când lor nu li se va da permisiune trebue cu durere să renunțe la asta.

In ce privește balul, acela nu vrea să fie o manifestare aristocratică, deci rugăm și pe calea asta damele să se prezinte în toalete nu prea luxuoase și mai bine să contribue cu banii ce ar cheltui pe mătăsuri grele, la fondul ce are scopul atât de măreț, pentru care adecă vom jertfi tot venitul și noi: la fondul pentru ridicarea gimnaziului din Brad.

Rugăm mai cu seamă damele, dar și domnii, că, într'ucât se poate să se prezinte în costum românesc, ca să putem da balului un caracter pronunțat românesc!

Porturile din toate părțile locuite de români v'or fi reprezintate și dansuri naționale se vor juca din partea tinerilor.

Si fiind-că și spesele noastre vor fi considerabile, neavând un fond disponibil, de oare-ce totdeauna venitele petrecerilor le dăm pentru scopuri filantropice, rugăm pe toți aceia, cari se gândesc și la noi să ne trimeată ofertele binevoitoare cât de iute, ca pregătirile să nu sufere întârziere. Cluj 21 Februarie 1908. *Liviu I. Dan*, prezident.

**Pentru masa studenților români din Brașov** au intrat cu lista de colectă No. 1. *Colectant: (Coriolan Babeș*, stud. cl. VIII g.): Nicolau Babeș, paroch gr.-ort., din comuna Ruja, 10 cor., N. N. din Agnita, 1 cor., I. Comșa, învățător în Ruja, 1 cor., »Coroana« societatea tinerimii române din Ruja, 1 cor., total 13 cor.

Dela *Reuniunea de lectură din Lugoj* în memoria fericitului *Julian Ianculescu*, pentru vecinică pomenire: 75 cor.

Primească generoșii donatori cele mai călduroase mulțămite. — *Direcțiunea gimnaziului gr. or. român din Brașov.*

**Cununii.** D-șoara *Adelina Piso* din Săcărâmb și D-l *Ioan I. Vulcu* din Orăștie, vor serba cununia lor Luni în 24 l. c., a. m. la oarele 11, în Capela Română din Viena, (I. Lövelstrasse, 8). In loc de învitări speciale și obicinuita masă festivă a mirii donează Gimnaziului din Brad coroane 200.

— Dr. Alexandru *Aciu* și Letiția *Vicaș* căsătoriți.

— Mărioara *Olărescu* și Ioachim *Cerbibean*, cand. de preot, ne anunță celebrarea cununiei lor, care să va ținea în 1 Martie st. n., a c., în Bisorica gr.-or. română din Rușor. Valioara, Februarie, 1908. Nucșoara.

**O deputațiune abisiniană la Papa.** Papa a primit alaltăieri pe preotul Bernard, care i-a prezentat darurile negusului Menelik. In scrisoarea sa autografă negusul își exprimă adâncul său respect față de sfântul Scaun. Papa a cerut informații precise asupra situației din Abisinia. Pater Bernard a fost primit apoi de secretarul de stat Mery del Vaal, căruia i-a adus din partea negusului cea mai mare distincție a Abisiniei »Crucea Etiopiei«.

**Trei vorbiri ale deputatului Szemere Miklos.** Primim la redacțiune trei broșuri în limba maghiară, cari conțin trei vorbiri, rostite de deputatul Szemere Miklos în delegațiunea ungară. In prima vorbire, care se ocupă cu afacerile externe, deput. Szemere a accentuat, ca Maghiarii să caute îndeoseb puncte de atingere cu România învecinată și cu bărbații politici români, în loc ca să'și risipească puterile cu chestiunea naționalităților. In a doua vorbire se ocupă cu instrucția militară, iar în a treia vorbire cu marina Austro-Ungară.

**Șezătoare literară în Cluj.** Tinerimea română din Cluj învită la șezătoarea literară ce va avea loc Sâmbătă în 22 Februarie st. n., a. c., în »Casina Română«. Inceputul la 5 oare st. n. Intrarea 20 fil. Venitul se va întrebuința pentru procurarea de cărți, reviste, ziare și instrumente muzicale. *Liviu I. Dan*, prezident, *Emil Folca*, secretar.

**Cununia prințului Bulgariei.** Ziarul »N. Fr. Presse« anunță, că Papa a respins de două ori cererea prințului Bulgariei, de-al dispensa de cununia religioasă catolică. Cu toate aceste archiepiscopul de Filipopoli ia dat dispensație cu condițiunea, ca copii născuți ai prințului să fie botezați după ritul catolic.

---

ghiar, dar e interesant, că în secolul al XI obvin adeseori în documentele din Panonia de sud, nume de persoane slave și Sfântul Stefan, apostolul Romei, înființează în Veszprem o mănăstire ortodoxă.

In anul 1000 aparține sceptrului noului rege întreaga Panonie; celelalte părți se pot dovedi numai negativ. Inainte de toate nu aparține regatului slovăcimea, aici domneste principele polonez Boleslav Chrabry (care cucerise principatul acesta dela principele boem) și Dunărea forma granița. Abia la 1025 după moartea lui Boleslav, slovăcimea e încorporată de sf. Stefan regatului. Nici Transilvania nu-i aparținea încă, aici domnia o rudă a sf. Stefan, Gyula, nepotul unui căpitan venit de-odată cu Arpad, care se așezase în Transilvania și lângă el principele bulgaroslav Keán, cu cari sf. Stefan purta războiu dăruind apoi amândouă principatele rudei sale Zoltán; e sigur că numai în secolul al XII-lea se găsesc voivozi și episcopi de Transilvania. Tot astfel citim în »*Vita s. Gerardi*« că în Bănatul de astăzi fu bătut de Sfântul Ștefan principele Atum; dar și principatul acesta rămase mai departe în ființă, numai cât fu dat trădătorului Canad.

După Cedrenus avea și Sirima (1019) un principe propriu, întocmai după cum teritoriul dela Posega ș'a păstrat întotdeauna autonomia.

După cercetările acestea negative aparținea noului regat Ungaria în anul 1000: Panonia, teritoriul de dincoace și de dincolo de Tisa, ear teritoriului acestuia sau regatului acestuia i-se 'nșirară rând pe rând cu timpul teritorii singuratice în întinderea regatului de astăzi. Anectările acestea puțin strânse ale singuraticilor teritorii se perd ușor din vedere la studierea Istoriei politice a Ungariei, de oare-ce împărțirea în comitate, care de obicei i-se atribue deja sflui Stefan, turbură mult înțelegerea. In realitate pare că aceste teritorii și-au păstrat caracterul lor separatist. Două mijloace se 'ntrebuințează pentru înfrângerea tendințelor separatiste ale acestor teritorii, anume colonizațiunele în massă cu Germani, cari erau scoși de sub dreptul teritorial și supuși direct coroanei, apoi bula de aur a regelui Andreiu II (1222) care avea așa zicând să creeze o nobilime direct supusă coroanei, și scoase (exemte) asemenea de sub dreptul teritorial. S'au dat nu-i vorbă scrisori de exemțiune pentru *servientes regales*, cu toate acestea bula de aur n'a avut nici odată o influență politică practică.

(Va urma.)

**Dunărea** a fost curăţită cu totul de gheţuri, aşa că navigaţia a reînceput pe tot parcursul, dela Severin până la Sulina. Din Sulina se anunţă că au plecat mai multe vapoare comerciale în susul Dunărei, la Galaţi şi Brăila, spre a încărca cereale şi diferite mărfuri. In săptămâna viitoare toate vapoarele poştale îşi vor reîncepe cursele în mod regulat.

**Excentricitatea Sarei Bernhardt.** Sarah Bernhardt s'a fotografiat nu de mult culcată în sicriul ei favorit, în care îşi petrece nopţile, — singurul »pat« în care geniala artistă se odihneşte mai cu plăcere.

**Sinucidere.** Eri după amiazi la orele 4 şi-a pus capăt vieţii cu un glonte de revolver, honvedul Arnold Reichenberg într'o cabină a băilor săseşti din Târgul Cailor. Causa sinuciderei — probabil dragoste nenorocită.

**Marşuri de resistenţă.** Ministerul român de războiu a luat următoarea decizie cu privire la executarea marşurilor de rezistenţă: In fie-care corp de armată va avea loc anual, cel mai târziu până la epoca concentrărilor de toamnă, un marş de rezistenţă, la care vor participa şi ofiţerii inferiori de cavalerie şi artilerie. Sublocotenenţii şi locotenenţii de cavalerie vor trebui să participe, obligatoriu, la fie-care 2 ani la un marş de rezistenţă. Căpitanii de cavalerie, când se prezintă la examen, vor trebui să aibă cel puţin 500 klm. străbătuţi în marşuri de rezistenţă, cu gradul de căpitan. Participarea ofiţerilor de artilerie la aceste marşuri este facultativă.

Marşul de rezistenţă va fi de cel puţin 200 kilometri şi executat în 2 sau 3 zile.

**Cinematograful literar.** Teatrele de cinematograf, cari în câtiva ani au cucerit lumea şi fac parte azi dintre cele mai populare localuri de distracţie, mereu se îngrijesc de atracţii noui. Scenele romantice din regiunile sălbatice americane, urmărirea criminalilor fugari, împreunată cu atâtea păcăleli şi năzdrăvănii, etc., toate acestea sunt prea cunoscute pentru a mai atrage publicul; afară de aceasta, evenimentele zilei nu mai prezintă materie îndestulătoare pentru trebuinţa ce creşte zilnic a teatrului de cinematograf. Astfel fiind — scrie »Cri de Paris« — unui director de cinematograf i-a venit ideea să dea reprezentaţiilor sale un oarecare interes literar. In scopul acesta s'a adresat lui Mirbeau, Anatole France, Lavodan şi alţi autori celebri, cerându-le să facă scene pentru teatru de cinematograf. Scenele acestea vor fi reprezintate apoi de actori şi după aceea redate prin cinematograf. Fireşte că aci nu e vorba de pantomine obişnuite. Scenele, cari ar putea avea un oarecare conţinut artistic par excluse, de oarece cinematograful nu poate reda de loc jocurile de figură şi gesturile. Textul scurt al unei »drame cinematografice« va trebui să cuprindă puţine rânduri. Intreprinzătorul a oferit autorilor câte 500 de lei pentru partea literară cu care contribuie fiecare la acest fel de cinematograf, ceeace e, relativ, mult.

**Cuvintele straine în limbă** produc disensiuni la oameni. Intr'o şcoală superioară medicul a supus pe elevii unei vizitaţii la ochi. Directorul şcoalei dădu unui elev o epistolă, în care spune că vizitarea medicală a constatat, că elevul F. al cutărui locuitor înclină spre *miopie*. Tatăl îngrijat răspunde Directorului, că el a aplicat fiului său o bătăiuşcă cum să cuvine şi nădăjduieşte, că în viitor fiu-său nu va mai face necuviinţe. Directorul surprins—neplăcut de această interpretare stângace a miopiei — de sigur să va gândi bine a comunica părinţilor elevilor mai pe şlian — ce e silit ale împărtăşi.

**Ţarul şi Kuropatkin.** Trupele din Caucazia vor fi ridicate până la 250.000 oameni, pentru a fi în totdeauna pregătite contra Persiei şi Turciei. E vorba ca cu comanda acestor trupe să fie însărcinat generalul Kuropatkin. Sunt semne că generalul este iar în graţia ţarului, care s'ar fi convins că dacă Kuropatkin a fost învins, aceasta se datoreşte lipsei de atitudini a ofiţerilor. Nu se ştie dacă Kuropatkin va primi însă acest post.

**Avis.** Mâine va fi deschisă în cetate numai farmacia »La Biserica Albă« a d-lui Kellemen.

**Tragere la tir.** In 26 l. c. n., se vor ţinea în Poiană exerciţii de tragere la tir cu batalionul regimentului de honvezi din Braşov.

**S'au găsit** două tacâmuri nouă (2 cuţite, 2 furculiţe şi 2 linguri) şi sunt depuse în localul poliţiei.

**O doftorie de casă răspândită.** Căutarea continuă după spirtul (Franzbrantwein) şi sarea lui Moll, dovedeşte că întrebuinţarea lor, ca frict une alinătoare de dureri reumat ce are efect bun. Sticla 1 cor. 90 bani. Se trimite zilnic cu rambursă poştală de liferantul curţii c. şi r. A. Moll, Viena, Tuchlauben 9. In depositele din provincie să se ceară expres preparatul Moll prevăzut cu marca de scut şi subscriere. — (4)

## Limba internaţională auxiliară.

Renumitul profesor dela universitatea din Berlin Herman Diels a demonstrat într'un esposeu cu multă erudiţiune, că ştiinţa din zilele noastre pretinde imperios ca lumea să-şi formeze o limbă universală internaţională. Ideea unei limbi universale e vechie omisă din punct de vedere al artei încă de Herder şi Goethe. Azi acea idee din punct de vedere ştientific are o însemnătate cu mult mai mare, fiindcă ştiinţa dintre toate averile omeneşti este cea mai generală şi prin urmare internaţională. Ca să se poată propaga ştiinţa are nevoie de limbă ca mijloc auxiliar, prin urmare formarea unei limbi internaţionale este un postulat al ştiinţei de azi.

Câtă muncă nu s'ar putea cruţa, dacă pe tot rotogolul pământului ar înţelege oamenii cărţile de ştiinţă scrise în limba universală internaţională, precum înţeleg azi notele muzicale şi tablele logaritmice. S'ar putea oare ajunge acest scop?

Un alt profesor dela şcoala comercială înfiinţată numai de doi ani Dr. Oswald într'un discurs ţinut în aula acestei şcoli susţine cu multă eruditiune idea aceasta. Profesor Dr. Oswald ne spune, că esistă deja o selecţiune întreagă de limbi artificiale pentru uşurarea comerciului internaţional. Astfel spune de aşa numita *esperanto*, că ar avea cei mai mulţi aderenţi.

In două congrese, unul ţinut în Bolonia 1905 şi altul în Geneva s'au făcut experienţe cu Esperanto ca limbă de comerciu şi rezultatul a fost că, fiind în aceste congrese mai mult de 20 de limbi şi având mai mult de 1000 reprezentanţi, dintre cari cei mai mulţi învăţase limba din manualul limbei din cestiune precum şi fiind instruiţi verbal, rezultatul ar fi fost foarte îmbucurător.

Se mai spune, că în Paris stăruieşte o delegaţiune pentru stabilirea unei limbi auxiliare internaţionale. Ea are deja foarte mulţi aderenţi şi anume: 240 reuniuni de tot soiul, corporaţiuni ştienţifice, cluburi de gimnastică, camere comerciale şi corporaţiuni medicinale cu multe mii de membri. Mai departe şi-au dat consimţimentul în număr rotund o miie de savanţi din toată lumea.

Delegaţiunea din Paris şi-a luat problema grea a stabili principiile, pe baza cărora să se închege acea limbă universală internaţională. Din toate aceste reiese, că ideia limbei universale nu este numai un vis al unor capete fantastice, ci să impune ca un postulat al timpului nostru. Nimeni nu se îndoieşte ce roade binefăcătoare ar aduce aceasta limbă, prin care s'ar împăca multe aspiraţiuni şi s'ar nivela cole mai esagerate şi fantastice pretensiuni ale şovinişţilor chiar şi din ţara noastră.

## Spicuiri.

*O colecţie frumoasă.*

O frumoasă şi originală sărbătoare s'a ţinut la Opera din Paris. Un fonograf a cules vocile celor mai vestiţi cântăreţi ai timpului nostru, din Franţa. Sărbătoarea a avut loc în faţa unei asistenţe alese.

Cântecele diferiţilor artişti imprimate po discuri au fost apoi puse într'un dulap din sub-solurile Operei; aşa că nimeni nu se va putea apropia de ele de cât după 100 de ani, când, se înţelege, va fi mare curiositatea urmaşilor să cunoască arta care se făcea cu o sută de ani înainte.

*Statistică Universitară.*

In numărul său dela 4 Ianuarie »*Revue Scientifique*« din Paris face statistica tuturor Universităţilor din Europa. Iată pe ţări şi după numărul studenţilor câte-va date generale:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Germania | 21 | Univ. | cu | 49,079 | stud. |
| Franţa | 16 | » | » | 31,404 | » |
| Austro-Ungaria | 11 | » | » | 29,509 | » |
| Anglia | 15 | » | » | 24,716 | » |
| Italia | 21 | » | » | 24,281 | » |
| Rusia | 9 | » | » | 23,257 | » |
| Spania | 9 | » | » | 12,301 | » |
| Elveţia | 7 | » | » | 6485 | » |
| Belgia | 4 | » | » | 6079 | » |
| Suedia | 3 | » | » | 5262 | » |
| România | 2 | » | » | 4949 | » |
| Olanda | 5 | » | » | 4020 | » |
| Grecia | 1 | » | » | 2598 | » |
| Portugalia | 1 | » | » | 1700 | » |
| Norvegia | 1 | » | » | 1600 | » |
| Danemarca | 1 | » | » | 1450 | » |
| Bulgaria | 1 | » | » | 1014 | » |
| Serbia | 1 | » | » | 618 | » |

In total sunt în Europa 129 de Universităţi cu 228,721 de studenţi. O adevărată armată de intelectuali universitari.

Dintre toate Universităţile cele mai vechi se găsesc în ţara Renaşterii, Italia.

*Aniversarea unui tunel.*

E cel dintâi tunel în munţii Alpi şi poate cel dintâi din toată lumea. A fost făcut pe un drum, care urcă pe muntele Gotha acum 200 de ani (1707) de inginerul italian Morettini.

Are o lungime de 70 metri şi o înălţime de 3 metri.

Locuitorii din satul vecin Andermatt au serbat de curând această aniversare.

*M.*

# ULTIME ŞTIRI.

**Budapesta** 22 Febr. In şedinţa de azi a dietei va vorbi contra proiectului revisuirei dep. Dr. A. *Vlad*. La sfârşitul şedinţei va răspunde ministrul justiţiei la interpelaţiunea dep. Dr. Vlad în cestiunea abusurilor comise la alegerea congregaţională dela Rapolt.

**Budapesta**, 22 Februarie. Eri s'a ţinut în biroul ministrului croat Iosipovich o conferinţă, la care au participat miniştri *Wekerle*, *Zichy* şi *banul Croaţiei Rauch*, care a sosit eri aici. Obiectul conferenţei l'au format alegerile pentru dieta croată şi chestiunile, cari stau în legătură cu convocarea dietei.

**Bucureşti**, 22 Febr. In şedinţa de eri a camerei s'a închis discuţiunea generală şi *s'a votat luarea în considerare a proiectului de lege al casei rurale* cu 98 voturi contra 1. S'a început discuţia pe articole.

**Petersburg**, 22 Februarie. Asupra ultimei şedinţe a *procesului apărătorilor Portului-Arthur* se comunică următoarele amănunte: A asistat un public imens. In afară de ofiţeri, cari au luat parte în proces, au fost de faţă şi numeroase dame elegante. Galeriile erau şi ele înţesate de public. Stoessel a intrat în sală condus de fiul său. Toţi acuzaţii păreau liniştiţi. Numai generalul Reus era foarte nervos. Când judecătorii au reintrat în şedinţă, după deliberare, toată lumea s'a ridicat în picioare. Se făcuse o linişte mormântală. Preşedintele dădu citire sentinţei, în mijlocul acestei tăceri, vădit emoţionat. Stoessel a primit condamnarea sa liniştit. Mai mulţi ofiţeri au telegrafiat Ţarului cerând uşurarea pedepsei lui Stoessel.

**Petersburg**, 22 Februarie Poliţia secretă *a arestat 12 membri ai organizaţiunii revoluţionare*, cari plănuiseră un atentat contra marelui duce Nicolae Nicolaevici. Sub haina unuia dintre dânşii s'a găsit o cutie de tinichea, care conţinea o mulţime de gloanţe şi dinamită. In manşonul unei doamne s'a găsit de asemenea o mare cantitate de dinamită. Poliţia a stabilit că aceştia hotărâse să asasineze pe marele duce Nicolae Nicolaevici La perchiziţia, care s'a făcut într'o casă, s'a găsit o listă în care erau trecute înalte personagii ca fiind condamnate la moarte.

**Lisabona** 22 Februarie. Situaţia este foarte tristă. Partidele revoluţionare pun la cale *conspiraţii contra guvernului* şi a curţii, cari plănuesc reintronarea sistemului absolutist al lui Franco. Pe de altă parte partidele militariste pregătesc o revoluţie contra palatului şi a miniştrilor pentru a introduce o dictatură militară. Militariştii reproşează regelui slăbiciunea sa precum şi concesiunile făcute de dânsul partidului liberal. Ziarele din Opporto vorbesc pe faţă de complotul militar, a cărui victimă vor cădea în primul rând ziarele şi ziariştii liberali. La rândul lor liberalii luptă să obţie amnestie pentru condamnaţii politici.

## Bibliografie.

Primim la redacţie Nr.-ul 1 din noua revistă »**Familia Română**«, ce a început să apară în Budapesta sub conducerea d-lui Lucian *Bolcaş*.

Abonamentul pentru Austria şi Ungaria: Pe un an 10 cor. Pe $1/2$ an 5 cor. Pentru România: Pe un an 12 Lei. Redacţia şi administraţia: Budapesta, II. Strada Csáky 23.

Sumarul: Ioan Slavici: O zi din viaţa Prinţului Carol. — Horia P. Petrescu: Scrisoare de pe câmpul de luptă. (Poezie). — Lucian Bolcaş: Feţii Găului. — Ecaterina Pitiş: Cântece. — El. A. Nori: La Nave, tragedie de Gabrielle d'Annunzio, tradusă în versuri. — Sebastian Stanca: Dorului. (Poezie). — Elena: Curierul Modei. — Elena E. Bolcaş: Găcituri. — Cătră cetitori. Premiile literare ale »Familiei Române«. — Petreceri. — Logodne. — Cununii. — Morţi. — Note. — Haz. — Comoara Poporului. — De-ale casei. — Ilustraţii: A. S. R. Principesa Maria. — Principele Carol. Lev N. Tolstoi. — B. Björnson. — »La Nave«. — Chendi la Şvarţ (caricatură de Iser). — Napoleon în căsnicie (caricaturi de Caran d'Ache.) — Trei figuri de modă.

## Cărţi noi.

Sosite la *Tipografia şi Librăria A. Mureşianu, din institutul grafic Minerva*:

„**Prin Vraja Dragostei**“, nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. — A eşit de sub tipar şi se pot procura prin Librăria A. Mureşian Braşov. Preţul O. 1·50 plus 10 fileri porto.

**Dante „Infernul“** traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani, plus 30 bani porto.

Din *Biblioteca teatrală „Colecţiunea Potcoveanu“* a apărut No. 1, cuprinzând „**Hapuri miraculoase**“, comedie în trei acte după Bilhaud şi Hennequin de *Potcoveanu*, actor. Preţul unui No. 50 bani plus 5 bani porto.

Această Bibliotecă va urma regulat odată pe lună publicarea pieselor teatrale cari au avut sau vor avea mare succes pe scenele din Bucureşti, Iaşi şi Craiova.

## Diverse.

**Superstiţiile în Rusia.** — Profesorul Vinogradoff istoriseşte, că în Rusia sunt superstiţii atât de înrădăcinate, încât uneori chiar persoane cu o cultură mai aleasă nu se pot feri de influenţa lor.

Aşa, de exemplu, în guvernamântul Kostroma, o persoană grav bolnavă este unsă peste tot cu miere, fiind-că crede că va scăpa, dacă muştele se vor depune pe ea, ori că va muri, dacă mierea ar căpăta o coloare mai închisă.

De asemenea, frunzele verzi, puse sub subţioara bolnavului, denotă o ameliorare, dacă rămân verzi sau că bolnavul n'are speranţă de scăpare, dacă frunzele se vestejesc.

Un lucru însă mai ciudat este că o persoană presupusă moartă din cauza unei catalepsii etc. şi revenind la viaţă, este maltratată în mod brutal, lovită cu cheile de la biserică, fiind presupusă că se întoarce pentru a cauza moartea altor persoane. Profesorul Vinogradoff istoriseşte că a văzut cazuri de astfel de brutalizări, încât, în urmă, mureau deabinelea, pierindu-le pofta de a mai învia.

Se poate că unele din superstiţii să aibă o explicaţie magică, astăzi uitată, mărturisind însă că unele nu par cu totul de neînţeles.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

## „Braşoveana" Reuniune de păstrare şi împrumut în Braşov.

### Convocare.

Domnii membri ai Reuniunei de păstrare şi împrumut „BRAŞOVEANA" din Braşov sunt invitaţi prin aceasta la

### I-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea amăsurat §. 28 din statute **Dumînecă în 8 Martie st n. (24 Februarie st v) 1908** la 2 oare p m., în localul şcoalei comerciale superioare române din Braşov cu

**Ordinea zilei:**

1. Raportul Direcţiunei şi al Comitetului de supraveghiere şi stabilirea bilanţului.
2. Deciderea asupra modului de împărţire a profitului curat.
3. Votarea taxei de înscriere pe anul 1908.
4. Eventuale propuneri.

Conform §. 33 din statute drept de vot şi drept electoral activ poate exercia numai acel membru, care nu e în restanţă cu plătirea ni i unei rate de mize şi care şi a luat biletul de votare cel puţin cu 48 de oare înainte din localul Reuniunei şi dovedeşte identitatea în adunarea generală.

Femeile îşi pot exercia dreptul de vot numai prin plenipotenţiaţi, minorii şi cei puşi sub epitropie prin reprezentanţii lor legali. Plenipotenţele au să le depună plenipotenţiaţii la Direcţiune cel puţin cu 24 de oare înainte de adunarea generală.

Plenipotenţiat poate fi numai un membru cu drept de vot.

Braşov, la 23 Ianuarie 1908.

*VASILE V. VOINA,*
preşedinte.

## Bilanţul operaţiunilor în anul 1907.

### Cº Bilanţ de încheiere 1907.

| ACTIVA: | Cor. | fil. | PASIVA: | Cor. | fil. |
|---|---|---|---|---|---|
| Bani per cassa . . . . | 3728 | 24 | Mize . . . . . . . | 14740 | 48 |
| Cambii escontate . . . | 77153 | — | Depuneri . . . . . . | 48634 | 10 |
| Mobiliar . . . . . . | 52[illegible] | 80 | Reescont . . . . . . | 18780 | — |
| Lombard . . . . . . | 400 | — | Escont transitoriu . . . | 857 | 46 |
| Cont-Curent . . . . . | 11[illegible]9 | 20 | Profit curat . . . . | 2056 | 94 |
| Spese de aranjament etc. | 2000 | — | | | |
| Interese reescont anticipate . . . . . | 154 | 74 | | | |
| | 85068 | 98 | | 85068 | 98 |

Braşov, 31 Decemvrie 1907.

*Arseniu Vlaicu* m. p., director. *Vasile Literat* m. p, cassier. *Romulus Dogar* m. p., contabil.

DIRECŢIUNEA:

*Vasile Voina* m. p, preşedinte. *Dr. E Meţianu* m. p., vicepreşedinte.

*G. Navrea* m. p., *Nicolae Colacea* m. p., *Nicolae Ciogu* m p, *G. Chelariu* m. p., *Costi A. Popovici* m. p., *Dr. St. Stinghe* m. p., *Ilie Savu* m. p.

Revidat şi aflat în ordine.

Braşov, în 25 Ianuarie 1908.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

*Dr. A. Străvoiu* m. p., preşedinte.

*Dumitru N. Căpăţînă* m. p. *Nic. P Stinghe* m. p. *Nic. Sulică* m. p. *A. Ciortea* m. p.

### Cº Pierdere & Profit.

| DEBIT: | Cor. | fil. | CREDIT: | Cor. | fil. |
|---|---|---|---|---|---|
| Interese-Depuneri . . . | 681 | 22 | Escont . . . . . . | 2293 | 99 |
| Interese Reescont . . . | 378 | 93 | Provisiuni, Taxe de înscriere, Competinţe etc. | 1612 | 97 |
| Spese . . . . . . | 459 | 26 | | | |
| Amortizare la mobiliar . | 58 | 2[illegible] | | | |
| Amortizare la spese de aranjament . . . . | 272 | 41 | | | |
| Profit curat . . . . | 2056 | 94 | | | |
| | 3906 | 96 | | 3906 | 96 |

Braşov, 31 Decemvrie 1907.

*Arseniu Vlaicu* m. p., director. *Vasile Literat* m. p., cassier. *Romulus Dogar* m. p., contabil.

DIRECŢIUNEA:

*Vasile Voina* m. p., presedinte, *Dr. E. Meţianu* m. p., vice-preşedinte.

*G. Navrea* m. p., *Nicolae Colacea* m. p., *Nicolae Ciogu* m. p, *G. Chelariu* m. p., *Costi A. Popovici* m. p., *Dr. St. Stinghe* m. p., *Ilie Savu* m. p.

Revidat şi aflat în ordine.

Braşov, în 25 Ianuarie 1908.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

*Dr. A. Străvoiu* m. p., preşedinte.

*Dumitru N. Căpăţînă* m. p. *Nic. P. Stinghe* m. p. *Nic. Sulică* m. p. *A. Ciortea* m. p.

Ad Nr 19/1908.

### PUBLICAŢIUNE.

**Dumінecă în 2 (15) Martie 1908 la oarele 10 a. m** se va ţinea licitaţie publică cu oferte închise în sala de şedinţe a Comitetului parohial dela Biserica Sf Neculae din Braşov-Schei, pentru darea în întreprindere a **reparaturilor**, ce sunt de esecutat la casa de sus din stupina noastră de lângă Bârsă de sub Nrii conscripţionali 66 67, 68 şi 70

Ofertele, însoţite de o garanţie provizorie in sumă de Cor. 200 —, să vor preda la mâna d lui Epitrop-Econom **Andreiu Lupan** sen., Strada Ecaterinei Nr. 4., dela care să pot trage toate informaţiunile asupra devizului, condiţiilor etc.

Braşov. în 8 Faur 1908.

*Dr V. Saftu,* prez. (1—3) *I. Prişcu.* secretar.